

บทที่ 5

บทวิเคราะห์จากแบบสอบถาม

จากการศึกษาถึงการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในเขตพื้นที่ศึกษา พบว่ามีผลต่อวิธีการทำการเกษตร ให้ได้รับผลผลิตคุณภาพและมูลค่าที่สูงขึ้น วิธีการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อทำการศึกษาถึงกระบวนการปรับตัวของชุมชนเกษตรกรในพื้นที่ปริมณฑลกรุงเทพฯ ผังตะวันตก กรณีศึกษา : อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะมุ่งเน้นกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการศึกษาถึงวิธีการทำการเกษตรประเภท ชนิด ของผลผลิต ปัญหาตลอดจนข้อคิดเห็น เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของสภาพพื้นที่ สังคม และทำการออกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยมีคำถามเพื่อศึกษาประเด็นสำคัญประกอบด้วย

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกษตร
3. ปัญหาในการทำการเกษตร
4. ทิศนคติต่อกลุ่มเยาวชนเกษตรกร
5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มฯ
6. การวิเคราะห์ข้อมูลในแนวลึก

จากนั้นทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) เบื้องต้นจำนวน 10 ตัวอย่าง หลังทำการปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้จากการทดสอบเบื้องต้น ได้ทำการออกแบบสอบถามจริง แก่สมาชิกเยาวชนเกษตรกร 90 คน จากทั้งหมด 95 คน เป็นสมาชิกเยาวชนเกษตรกร

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้วได้ทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ลงรหัส (Code) ที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามทุกชุด

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด
4. วิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ สำหรับคำถามปลายปิดที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้ว

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

เพศ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ชาย	49	54.44
หญิง	41	45.56
รวม	90	100

พบว่าสมาชิกเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงในสัดส่วนที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือเป็นเพศชายร้อยละ 54.44 และเพศหญิงร้อยละ 45.56 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร มีเพศชายมากกว่า

1.2 อายุของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

อายุ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	28	31.11
21 - 30 ปี	55	61.11
31 - 41 ปี	7	7.78
41 - 50 ปี	-	0
รวม	90	100

พบว่าช่วงอายุสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่มีจำนวนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 61.11 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.11 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยทำงาน ซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว

1.3 ที่อยู่ของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ตำบล	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ตำบลเจ็ดริ้ว	16	17.78
ตำบลยกกระบัตร	16	17.78
ตำบลเกษตรพัฒนา	22	24.44
ตำบลหนองบัว	19	21.11
ตำบลหนองสองห้อง	17	18.89
รวม	90	100

จากพื้นที่ทั้ง 12 ตำบลในอำเภอบ้านแพ้ว ปัจจุบันมีกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่มีการดำเนินงานอยู่ทั้งหมด 5 กลุ่ม โดยกระจายอยู่ทางตอนบนของอำเภอ คือ ตำบลเกษตรพัฒนา และเจ็ดริ้ว มีสมาชิกที่อยู่ในเขต 2 ตำบลนี้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42 และมีสมาชิกอยู่ในเขตตำบลทางด้านใต้ของอำเภอ ตำบลยกกระบัตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.78

1.4 ระดับการศึกษาของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	23	25.56
มัธยมศึกษา	38	42.22
อาชีวศึกษา	17	18.89
อนุปริญญา	7	7.78
ปริญญาตรี	5	5.55
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	90	100

พบว่าสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า รวมกันประมาณ 3 ใน 4 โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 42.2 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีประมาณ 1 ใน 4 และเป็นที่น่าสนใจว่าผู้ที่จบอาชีวศึกษาและสูงกว่า มีมากกว่าร้อยละ 20

1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

จำนวนสมาชิก	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
1 - 2 คน	0	0
3 - 4 คน	16	17.78
5 - 6 คน	41	45.56
7 - 8 คน	28	31.11
9 คนขึ้นไป	5	5.55
รวม	90	100

พบว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีจำนวนระหว่าง 5 - 6 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.56 รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกระหว่าง 7 - 8 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 แสดงว่าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย

1.6 อาชีพหลักของสมาชิกเยาวชนเกษตรกร

อาชีพ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
รับราชการ	4	4.44
ค้าขาย	8	8.89
เกษตรกร	74	82.22
ธุรกิจเอกชน	2	2.22
รวม	90	100

พบว่าอาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ส่วนใหญ่คือ เกษตรกร โดยคิดเป็นร้อยละ 82.22 โดยส่วนน้อยมีอาชีพหลัก คือ ค้าขาย รับราชการ ทั้งนี้ เกษตรกรยังเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่มแก่ครัวเรือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่การเกษตร

2.1 ลักษณะการถือครองที่ดิน ที่การเกษตร

ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง / ครอบครัว	79	87.78
เช่า	11	12.22
รวม	90	100

พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินส่วนใหญ่ เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นร้อยละ 87.78

2.2 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ไร่	0	0
1 - 4 ไร่	22	24.45
5 - 9 ไร่	17	18.89
10 - 14 ไร่	30	33.33
15 - 19 ไร่	17	18.89
19 ไร่และมากกว่า	4	4.44
รวม	90	100

พบว่ามีขนาดตั้งแต่ 1 - 4 ไร่ ถึงมากกว่า 19 ไร่ แต่ส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ 10 - 14 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา มีขนาดพื้นที่ 1 - 4 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.45 ทั้งนี้ เพราะขนาดของอำเภอบ้านแพ้วไม่ใหญ่มาก และแต่ละครัวเรือนมีแรงงานจากสมาชิกในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หากทำการเกษตรในพื้นที่ขนาดใหญ่ จะทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง

2.3 ลักษณะการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลักษณะการใช้ที่ดิน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
นาข้าว	14	8.33
สวนผัก	22	13.10
สวนผลไม้	86	51.19
เลี้ยงสัตว์น้ำ	39	23.21
เลี้ยงสัตว์ปีก	7	4.17
รวม	168	100

พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผลในทุกระยะ โดยจะแทรกการเลี้ยงปลาควบคู่ไปด้วย ในเขตตำบลหนองบัว มีการทำนาโดยปลูกกล้วยในบริเวณบ้าน และตำบลยกกระบัตร ทำสวนมะพร้าว ควบคู่กับบ่อปลา

2.4 การเปลี่ยนแปลงการผลิต

ผลผลิตเดิม	ผลผลิตที่เปลี่ยน						
	อุ่น	มะม่วง	มะนาว	มะพร้าว	ไม้ผลอื่น	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	รวม
นาข้าว	4	5	3	2	3	0	17
อุ่น	0	1	4	0	0	0	5
ไม้ตัดดอก	2	0	0	0	1	0	3
มะพร้าว	0	1	0	0	0	4	5
ไม้ผลอื่น ๆ	5	8	11	0	4	0	28
รวม	11	15	18	2	8	4	58

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64.44 เคยเปลี่ยนแปลงการผลิตหลัก ข้าวเป็นผลผลิตหลักที่ถูกเกษตรกรเปลี่ยนมาก โดยหันไปทำสวนผลไม้ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.31 และจากร้อยละ 29.31 ที่ถูกการเปลี่ยนแปลงแล้ว ร้อยละ 29.41 โดยที่พื้นที่นาถูกเปลี่ยนมาปลูกมะม่วง และในช่วงเวลาที่ผ่านมา ผลผลิตที่เกษตรกรหันมาปลูกมากคือ อุ่น โดยเปลี่ยนมาจากการปลูกผลไม้ชนิดอื่น ๆ , ไม้ตัดดอก และนาข้าว คิดเป็นร้อยละ 18.96 อย่างไรก็ตาม อุ่นก็เป็นผลผลิตที่ถูกเปลี่ยน อีกเช่นกัน ในเวลาต่อมา โดยได้เปลี่ยนไปปลูกมะนาว , ฝรั่ง , ชมพู โดยคิดเป็นร้อยละ 8.62

แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตของเกษตรกร ถึงร้อยละ 64.44 แต่ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ยังไม่ได้เปลี่ยนการผลิตหลักทั้งหมด แต่จะเพิ่มพืชที่จะเพาะปลูกลงในพื้นที่เกษตร เป็นการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ในความถี่ที่สูงขึ้น

การเปลี่ยนแปลงการผลิตของเกษตรกร เกิดขึ้นจากหลาย ๆ ปัจจัย เช่น การผลิตเดิม ใช้ต้นทุนการผลิตสูง , มีโรคและศัตรูพืชมาก , สินค้าราคาตกต่ำ , ดูแลรักษายาก และหันมาผลิตสินค้าหลัก ตัวใหม่ เพราะใช้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า , ดูแลรักษาง่าย , ให้ผลผลิตเร็วและต่อเนื่อง , ตลาดมีความต้องการ

2.5 การจำหน่ายผลผลิตหลัก

พื้นที่ในอำเภอบ้านแพ้ว อยู่ไม่ไกลจากเขตอำเภอเมืองและกรุงเทพฯ ดังนั้นในการจำหน่ายผลผลิต จึงมีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งมาก ถึงแม้ว่า มีบางตำบลที่ต้องเดินทางทางน้ำก็ตาม โดยส่วนมากจึงมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน ซึ่งพ่อค้าและเกษตรกรจะมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อซื้อขายเป็นประจำ โดยมีการตกลงราคากันตามราคาตลาด ณ เวลานั้น ๆ และจะมีบางส่วนที่จะเหมารถ และส่งผลผลิตของตนไปส่งให้แม่ค้าที่ปากคลองตลาด ส่วนผลผลิตรอง ที่มีจำนวนน้อย จะนำไปขายเองที่ตลาดในหมู่บ้านหรือต่างหมู่บ้าน

2.6 พาหนะที่ใช้ในการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พาหนะ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
รถกระบะ	26	11.76
รถเก๋ง	3	1.36
เรือพาย	76	34.39
เรือยนต์	62	28.05
มอเตอร์ไซด์	54	24.43
รวม	221	100

ลักษณะทางกายภาพของอำเภอบ้านแพ้ว ที่มีแม่น้ำ ลำคลองไหลผ่านอย่างทั่วถึง โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวน จึงมีคู คลองขุด อยู่ในพื้นที่มากมาย ดังนั้นเกษตรกรส่วนมากจึงมีเรือใช้ในทุกระยะเวลา อย่างน้อยจะมีเรือพาย 1 ลำ และบางครอบครัวก็จะมีเรือติดเครื่องเพิ่มขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์ในดูแลรักษาสวนที่มีพื้นที่เป็นท้องร่อง การขนส่งทางน้ำมีความสำคัญ โดยใช้เรือธรรมดาและติดเครื่องยนต์รวมกัน กว่าร้อยละ 60

รถกระบะ ยานพาหนะที่จำเป็นในการขนส่งผลผลิต หรือหาซื้อปัจจัยการผลิต จากการสำรวจข้อมูลพบว่า ร้อยละ 11.76 จะมีรถกระบะใช้ในครัวเรือน แต่ละครัวเรือนจะมีมอเตอร์ไซด์ใช้เป็นยานพาหนะเป็นส่วนมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 24.43 มอเตอร์ไซด์จึงเป็นยานพาหนะอีกชนิดหนึ่ง ที่เกษตรกรในอำเภอบ้านแพ้วนิยมใช้ในการเดินทางภายในหมู่บ้านและตำบล ในการหาซื้อปัจจัยการผลิต

2.7 ความสะดวกในการขนส่ง

ความสะดวก	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ดี	31	34.44
ปานกลาง	56	62.22
ไม่ดี	3	3.34
รวม	90	100

เนื่องจากอำเภอบ้านแพ้วอยู่ในเขตปริมณฑล และเป็นเส้นทางผ่านระหว่างกรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ ดังนั้น จึงมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่ดี มีถนนตัดผ่านเพื่อเป็นเส้นทางไปสู่จังหวัดนครปฐม อีกทั้งมีคู คลองมากมาย จึงทำให้การขนส่งผลผลิตของเกษตรกร มีความสะดวก โดยสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 62.22 ความสะดวกในการขนส่งอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 34.44 เห็นว่าอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของเกษตรกร อาจมีบางพื้นที่ที่ต้องเดินทางด้วยเรือเท่านั้น เมื่อมีการขนส่งผลผลิต จึงต้องมีการย้ายผลผลิตจากเรือไปที่รถยนต์อีกครั้ง

2.8 จำนวนแรงงานในการทำการเกษตรในครัวเรือน

จำนวนแรงงาน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
1 - 2 คน	31	34.44
3 - 4 คน	45	50
5 - 6 คน	10	11.11
7 คนขึ้นไป	4	4.45
รวม	90	100

จากการสอบถามพบว่า ในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะมีแรงงาน 3 - 4 คน ในหนึ่งครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ มีแรงงาน 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของเกษตรกรรมและขนาดของแปลงที่ดินของแต่ละครัวเรือน

2.9 จำนวนการจ้างแรงงานชั่วคราว

จำนวนการจ้างแรงงาน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ไม่มีการจ้าง	48	53.33
1 - 2 คน	23	25.55
3 - 4 คน	16	17.78
5 - 6 คน	3	3.34
7 คนขึ้นไป	0	0
รวม	90	100

จากการสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่จะไม่มีการจ้างแรงงานชั่วคราว โดยคิดเป็นร้อยละ 53.33 และมีการจ้างแรงงานบ้างในช่วงเวลา โดยจ้าง 1 - 2 คน ร้อยละ 25.55 ทั้งนี้คาดว่าแรงงานหายาก ราคาแพง และมีจำนวนแรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนเพียงพอแล้ว สังเกตได้จากข้อมูลในข้อ 1.4 เกษตรกรจึงหลีกเลี่ยง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

2.10 การลงทุนในปัจจุบันการผลิต ในรอบ 1 ปี

การลงทุนในปัจจุบันการผลิต (บาท / ไร่)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	3.33
5,001 - 10,000	12	13.33
10,001 - 20,000	51	56.67
20,001 - 30,000	15	16.67
30,001 - 40,000	9	10
40,001 ขึ้นไป	0	0
รวม	90	100

จากการสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่จะมีการใช้จ่ายในปัจจุบันการผลิต ภายใน 1 ปี ประมาณ 10,001 - 20,000 บาทต่อไร่ ปัจจุบันการผลิตได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช น้ำมัน การจ้างแรงงาน ฯลฯ โดยคิดเป็นร้อยละ 56.66 มีร้อยละ 10 ที่ใช้เงินลงทุนปัจจุบันการผลิต 30,001 - 40,000 บาท ต่อไร่ต่อปี ความแตกต่างของจำนวนเงินการลงทุนปัจจุบันการผลิตเหล่านี้ขึ้นอยู่กับประเภทของการทำการเกษตรของแต่ละครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ปัญหาในการทำการเกษตร (เรียงลำดับความสำคัญ 1 - 12)

ปัญหาในการทำการเกษตร	จำนวนผู้ตอบ (เรียงตามลำดับความสำคัญ)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ปัจจัยการผลิตราคาสูง	33	22	12	8	5	4	4	2	0	0	0	0
ราคาผลผลิตต่ำ ปัญหาด้านการจำหน่าย	29	18	16	10	9	2	1	3	2	0	0	0
พ่อค้าคนกลางกดราคา	12	8	16	9	11	13	6	4	4	4	3	0
ไม่มีตลาดกลางรับซื้อผลผลิต	8	16	19	9	22	4	5	5	2	0	0	0
มีโรคและสัตว์ ศัตรูพืชมาก	3	9	26	17	5	8	7	8	2	3	2	0
ปัญหาดินไม่เหมาะสม มีคุณภาพต่ำ	0	0	0	0	0	7	11	6	32	18	8	8
ปัญหาคุณภาพน้ำ ที่ใช้ในการเกษตร น้ำเน่าเสีย	0	0	0	0	0	0	0	19	19	18	12	22
น้ำท่วมทำความเสียหายแก่พื้นที่เกษตร	0	0	0	0	2	4	6	8	11	22	18	19
ขาดแหล่งเงินทุน	5	8	1	10	2	13	7	4	5	11	15	9
ความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย	0	0	0	0	0	20	15	12	11	2	18	12
ขาดการแนะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ การผลิตและการตลาด	0	4	0	12	22	8	17	17	2	6	2	0
ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์ , การสื่อสารและพลังงาน	0	5	0	15	12	7	11	2	0	6	12	20

ปัญหาในการทำการเกษตรของเกษตรกร

ในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ จะมีปัญหาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ชนิดของผลผลิต ลักษณะทางกายภาพ ฯลฯ อำเภอบ้านแพ้ว เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงพบว่า ปัญหาลำดับต้น ๆ ของเกษตรกร อำเภอบ้านแพ้ว คือ เรื่องราคาผลผลิตต่ำ พ่อค้าคนกลางกดราคา ปัญหาด้านการจำหน่าย และขาดแหล่งเงินทุน ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะพบเห็นได้ในเกษตรกรทุกกลุ่ม ปัญหาที่รองลงมาในความคิดเห็นของเกษตรกรบ้านแพ้ว คือ มีโรคและสัตว์ศัตรูพืชมาก และปัญหาด้านคุณภาพดิน และน้ำ เป็นปัญหาในลำดับท้ายที่มีในอำเภอบ้านแพ้ว เนื่องจากพื้นที่อยู่ในเขตรอบลุ่ม สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ และมีแม่น้ำลำคลองอย่างทั่วถึง มีผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมน้อยมาก เพราะจะมีประตูกั้นน้ำที่เน่าเสียไม่ให้ไหลเข้าสู่พื้นที่เกษตร

ส่วนที่ 4 ทศนคติต่อกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

4.1 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ระยะเวลา	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
0 - 1 ปี	5	5.56
1 - 3 ปี	16	17.78
3 - 6 ปี	29	32.22
6 - 9 ปี	21	23.33
9 ปีขึ้นไป	19	21.11
รวม	90	100

พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มมาแล้วประมาณ 3 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.22 รองลงมา คือ ช่วงเวลา 6 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.33 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรมากกว่า 9 ปีจะเป็นที่ปรึกษากลุ่มที่คอยให้คำแนะนำสมาชิกใหม่

4.2 เหตุผลในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

เหตุผล	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
มีเพื่อนและญาติพี่น้องชักชวน	62	68.89
พ่อแม่สนับสนุน	19	21.11
เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสนับสนุน	0	0
สนใจด้วยตนเอง	9	10
รวม	90	100

พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะได้รับคำชักชวนจากเพื่อนและญาติพี่น้อง โดยคิดเป็นร้อยละ 68.89 แสดงให้เห็นว่า หากครอบครัวใดที่เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรแล้ว จะมีการสืบทอดต่อไปยังรุ่นลูกและหลาน

4.3 ข้อดีของการเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อดี	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ มากขึ้น	90	36.00
รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม	22	8.8
มีรายได้เสริม	46	18.4
รู้จักเพื่อนใหม่	16	6.4
ได้พัฒนาตนเอง	25	10
ได้รับคำแนะนำการปรับปรุงวิธีการผลิต	18	7.2
ได้รับพันธุ์พืชและสัตว์	20	8
ปานกลางผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตน้อยลง	13	5.2
รวม	250	100

พบว่าสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่ เห็นว่า การได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ เป็นข้อดีของการเป็นสมาชิก ซึ่งทุกคนจะยอมรับในข้อดีนี้ รองลงมาคือสามารถสร้างรายได้เสริม และพัฒนาตนเอง ทั้งในแง่รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และการเป็นผู้นำ รู้จักใช้ความคิด

4.4 ข้อเสียของการเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสีย	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
เวลาในการทำการเกษตรน้อยลง	32	33.33
เสียเวลา	16	16.67
ไม่มี	48	50
รวม	90	100

พบว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกคิดว่าไม่มีข้อเสียในการเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร และร้อยละ 33.33 คิดว่าทำให้เวลาทำการเกษตรภายในสวนของตนเองน้อยลง และร้อยละ 16 คิดว่าเสียเวลาในการมาประชุม

4.5 สิ่งทีคาดหวังในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สิ่งที่คาดหวัง	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
ความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	68	56.10
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	18	14.63
คำแนะนำข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ	36	29.27
รวม	123	100

พบว่าในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเกษตรกร สมาชิกส่วนใหญ่คาดหวังการได้รับความรู้ เทคโนโลยี วิธีการผลิตที่สามารถนำไปใช้ในพื้นที่เกษตรของตน โดยคิดเป็นร้อยละ 56.10 รองลงมา คือ คำแนะนำ ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 29.27

4.6 ความพอใจในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ความพอใจ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	32	35.55
ปานกลาง	42	46.67
น้อย	14	15.56
ไม่พอใจ	2	2.22
รวม	90	100

พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร มีความพอใจในระดับปานกลาง โดยคิดเป็นร้อยละ 46.67 และมีสมาชิกร้อยละ 2.22 ไม่มีความพอใจในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น โครงการต่าง ๆ ไม่ประสบความสำเร็จ ดังที่คาดหวังและต้องการให้จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นมากกว่านี้

4.7 ปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหา	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกน้อยลง	46	33.58
นัดประชุมกลุ่มยาก	28	20.44
ขาดเงินอุดหนุนจากภาครัฐ	32	23.36
เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่พอเพียง	22	16.05
ความไม่สามัคคีของสมาชิก	9	6.57
รวม	137	100

สมาชิกส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกร คือ จำนวนสมาชิกที่ลดลง และไม่มีจำนวนที่เพิ่มขึ้น สมาชิกที่มีบทบาทก็มีจำนวนน้อยลง เช่นเดียวกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 33.58 รองลงมาคือร้อยละ 23.36 คิดว่าขาดเงินอุดหนุนจากภาครัฐในการจัดทำโครงการต่าง ๆ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
การสนับสนุนจากภาครัฐด้านงบประมาณ	32	24.81
เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ	28	21.71
การประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่สนับสนุน	19	14.73
เพิ่มคำแนะนำ การอบรม เทคโนโลยีใหม่	30	23.25
ไม่มี	20	15.50
รวม	129	100

พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่อยากให้มีการสนับสนุนจากภาครัฐ ในด้านงบประมาณมากขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 24.81 รองลงมาคือ การเพิ่มคำแนะนำ การอบรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.25

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วน ที่ได้รับคำตอบจากสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ทำให้เราได้ทราบถึง ความเป็นมา ลักษณะการดำเนินงานข้อจำกัด ปัญหา ตลอดจนทัศนคติของสมาชิกของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร และทราบถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร สามารถสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1

สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยทำงานและเป็นแรงงานที่สำคัญในครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ครอบครัวที่อาศัยในบ้าน มักเป็นครอบครัวขยาย มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 - 8 คน มักจะมีบุตรหลาน ที่แม้จะแต่งงานแล้วก็จะยังไม่แยกเรือนไป จะอาศัยในครัวเรือนเดียวกัน ทำให้มีแรงงานเพิ่มขึ้นในครัวเรือน

อาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร รองลงมาคือ ค้าขาย โดยส่วนใหญ่ ครอบครัวทำอาชีพเกษตร มาตั้งแต่รุ่น พ่อแม่ และเมื่อลูกหลานโตก็ได้สืบทอดอาชีพให้ ทั้งนี้ บางครัวเรือนที่มีพื้นที่ติดกับแหล่งชุมชน จะมีอาชีพค้าขาย โดยตั้งร้านขายของในละแวกหมู่บ้าน ซึ่งก็ยังคงมีผลผลิตทางการเกษตรมาขายเป็นรายได้เสริม

ส่วนที่ 2

ลักษณะการถือครองที่ดิน ส่วนใหญ่ เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งสิ้น มีบางครอบครัวเท่านั้นที่มีการเช่าที่ดิน ทำกิน โดยมีเพียง 1 ใน 10 เท่านั้น และขนาดพื้นที่ส่วนใหญ่มีขนาด 10 - 14 ไร่ โดยจะมีการใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่ นอกจากใช้พื้นที่ผลิต ผลผลิตหลักแล้ว เกษตรกรจะพยายามใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปลูกพืชอื่นแซม ทั้งนี้ส่วนใหญ่ สมาชิกเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่จะทำสวนไม้ผล โดยคิดเป็นร้อยละ 51.19 และมีเพียงร้อยละ 8.3 เท่านั้นที่ทำนา ทั้งนี้เป็นเพราะทำสวนไม้ผลสามารถสร้างรายได้ให้มากกว่า และเสี่ยงต่อการขาดทุนน้อยกว่าด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินของจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเกษตรกรย่อมต้องคำนึงถึงรายรับในครัวเรือนของตน

ภายในขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรแต่ละครัวเรือน ที่นิยมปลูกไม้ผลเพื่อเป็นผลผลิตหลักแล้ว บางส่วนยังใช้เป็นพื้นที่ปลูกพืชผัก และเลี้ยงปลา เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน และเมื่อผลผลิตมีเหลือเพียงพอก็จะนำไปขายในตลาดละแวกหมู่บ้าน เพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน

จากการสอบถามถึงผลผลิตหลักในอดีตและปัจจุบัน ทำให้เราทราบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.44 มีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตหลัก โดยให้เหตุผลว่า เปลี่ยนเพราะคิดว่าจะสร้างรายได้ให้มากกว่า ดูแลรักษาง่ายกว่า ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า อีกทั้งได้รับความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาวิธีการผลิตให้ได้มูลค่าต่อไร่สูงสุด จากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำปรึกษาแนะนำถึง ชนิด ประเภทของผลผลิตที่สามารถนำมาปลูกในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เพื่อที่จะได้เกิดศักยภาพสูงสุด และนำไปสู่มูลค่าการผลิตต่อไร่สูงสุด โดยส่วนมากพบว่า เกษตรกรเปลี่ยนจากทำนาข้าวมาปลูกไม้ผล เช่น มะม่วง องุ่น ซึ่งองุ่นเป็นผลผลิตที่เกษตรกรนิยมหันมาปลูก อย่างไรก็ตาม เรายังพบว่าสวนใหญ่จะมีพ่อค้ามารับซื้อ ซึ่งเป็นพ่อค้าประจำที่มีการติดต่อซื้อขายกันมานาน โดยราคาจะแล้วแต่การตกลงกัน เกษตรกรจึงไม่ต้องเสียค่าขนส่งไปขายเอง

ในส่วนของการเดินทางเกษตรกรจะใช้เรือ และมอเตอร์ไซค์ เป็นยานพาหนะที่สำคัญในการเดินทางติดต่อระหว่างหมู่บ้าน และมาซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในตลาด ซึ่งเรือพาย และเรือยนต์จะเป็นยานพาหนะที่มีความสำคัญตั้งแต่ในอดีต ที่ยังไม่มีรถตัดถนนเข้าไปในพื้นที่ลึก ๆ แต่ปัจจุบัน เรือก็ยังเป็นยานพาหนะที่สำคัญ ในส่วนของความคิดเห็นเรื่องความสะดวกในการขนส่งเดินทาง สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสะดวกในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีการตัดถนนเข้าถึงพื้นที่ในหมู่บ้านมากขึ้นแล้ว

ปริมาณการใช้ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีการใช้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เพราะหากใช้ปุ๋ยมากเกินไป จะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และการใช้ยาปราบศัตรูพืช มีจำนวนร้อยละ 23.34 ยอมรับใช้ในปริมาณมาก ทั้งนี้ เพราะหากไม่ใช้ยาปราบศัตรูพืช จะทำให้สูญเสียผลผลิตถึงขั้นขาดทุน จึงต้องพยายามรักษาและป้องกันจากแมลงและโรคศัตรูพืช

ส่วนที่ 3

ปัญหาในการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. *ปัญหาด้านการจำหน่ายราคา* เช่น ปัจจัยการผลิตราคาสูง ราคาผลผลิตต่ำ ขาดแหล่งเงินทุน ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ถูกจัดความสำคัญไว้ในลำดับต้น ๆ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกรในทุกพื้นที่

2. *ปัญหาสภาพแวดล้อม* เช่น คุณภาพดิน น้ำท่วม น้ำเน่าเสีย มีโรคและศัตรูพืชมาก ปัญหาเหล่านี้ถูกจัดลำดับความสำคัญ ในลำดับท้าย ๆ เพราะในเขตอำเภอบ้านแพ้วตั้งอยู่ในที่ราบลุ่มมีความอุดมสมบูรณ์และมีประตูกันน้ำ ที่จะกันน้ำเสีย ไม่ให้เข้าไปในพื้นที่คลอง खुดชล

ประทาน อย่างไรก็ตาม โรคและศัตรูพืช จัดเป็นปัญหาสำคัญในลำดับต้น ๆ เพราะในอำเภอ บ้านแพ้ว นิยมปลูกไม้ผล ซึ่งมีโรคและศัตรูพืชมาก

3. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเหล่านี้ ถูกจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันออกไป ตามทัศนคติและชุมชนของผู้ตอบแบบ สอบถาม

ส่วนที่ 4

สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกมาแล้ว 3 - 6 ปี รองลงมาคือ 6 - 9 ปี ซึ่งผู้ที่เป็นสมาชิกมานาน จะเป็นสมาชิกที่มีบทบาทในการดำเนินงานกลุ่มของตน โดยบางคนได้ รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ เพื่อน และญาติพี่น้องชักชวน ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญให้สมาชิกมี ความสนใจในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ทั้งนี้ สมาชิกส่วนใหญ่ได้เห็นข้อดี ของการเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร จึงเข้ามา ทำงาน โดยข้อดีส่วนใหญ่ที่สมาชิกแสดงความคิดเห็นคือ ทำให้ได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 36 อีกทั้งสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ตนเอง และครอบครัวโดยคิดเป็นร้อย ละ 18.4 จะสังเกตว่า ข้อดีในทัศนคติของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อดีต่อการทำการเกษตร และข้อดีต่อตนเอง

ข้อเสียที่สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร กล่าวถึงเป็นส่วนมากคือ การเสียเวลา ทำให้เวลา ในการทำการเกษตรในครัวเรือนของตนเองน้อยลง เพราะต้องเดินทางมาประชุมกลุ่มทุกเดือน แต่สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ร้อยละ 50 เห็นว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ไม่มี ข้อเสียแต่อย่างใด

ในการประชุมกลุ่มเยาวชนเกษตรกรแต่ละครั้ง สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรมีความคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุง ผลผลิตทางการเกษตรของตน โดยคิดเป็นร้อยละ 56.10 และร้อยละ 46.67 มีความพอใจในระดับปานกลาง ในการดำเนินงาน ของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในปัจจุบัน โดยให้เหตุผลว่า ยังไม่อยู่ในระดับที่พอใจมาก เพราะ จำนวนสมาชิกของกลุ่มมีแนวโน้มลดลง ยังไม่มีคนรุ่นใหม่เข้ามาสืบทอดแทนนำ อีกทั้งช่วง 3 - 4 ปีหลัง ขาดงบประมาณอุดหนุนในด้านต่าง ๆ โดยสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ที่แสดงความคิดเห็นนี้คิดเป็นร้อยละ 23.36

ส่วนที่ 5

จากการสอบถามถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร พบว่ามีคำแนะนำที่หลากหลายออกไป โดยสมาชิกให้ความสำคัญกับการสนับสนุนจากภาครัฐทั้ง

ทางด้านงบประมาณและคำแนะนำการอบรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจนจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้ว ต้องรับผิดชอบ พื้นที่ 4 ตำบล ต่อ 1 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องดูแลทั้งกลุ่มเยาวชนเกษตรกร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดังนั้น การให้คำแนะนำแก่กลุ่มเยาวชนเกษตรกร จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในส่วนของงบประมาณที่ภาครัฐให้ความสนับสนุนน้อยลง เนื่องจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้โครงการต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ และสร้างรายได้เสริมลดน้อยลงไป

นอกจากในส่วนของภาครัฐแล้ว สมาชิกร้อยละ 14.73 ยังมีความคิดเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจแก่ พ่อแม่ ของเยาวชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกให้สนับสนุนบุตรหลาน เพราะพ่อแม่บางคนครอบครัวไม่เข้าใจ การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรเท่าที่ควร

จากการสอบถามทั้ง 5 ส่วน พบว่า การดำเนินงานเยาวชนเกษตรกรมีผลให้เกษตรกร รู้จัก วิธีการปรับปรุงพัฒนา วิธีการผลิตให้ได้ผลผลิตมากขึ้น โดยนำความรู้ เทคโนโลยีที่ได้รับคำแนะนำ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ดีและมุ่งหวังให้มีการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรนี้ต่อไป เพราะมีผลดีต่อการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในแนวลึก

1. จำนวนแรงงานและลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตร

ลักษณะการใช้ที่ดิน	จำนวนแรงงานผู้ตอบแบบสอบถาม				รวม
	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 - 6 คน	7 คนขึ้นไป	
ทำนา	-	5	-	-	5
สวนผัก	4	5	3	1	13
สวนไม้ผล	22	27	6	3	58
เลี้ยงสัตว์น้ำ	5	6	-	-	11
เลี้ยงสัตว์ปีก	-	2	1	-	3
รวม	31	46	10	4	90

ลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตรที่นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับจำนวนแรงงานนี้ ได้พิจารณาจากผลผลิตหลักเป็นสำคัญ และผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า

- ในการทำนา ใช้แรงงานประมาณ 3 - 4 คน
- การเลี้ยงสัตว์น้ำ ใช้แรงงานประมาณ 1 - 4 คน
- การเลี้ยงสัตว์ปีก ใช้แรงงานประมาณ 3 - 6 คน
- การทำสวนผัก ใช้แรงงานแตกต่างกัน 1 - 4 คน
- การทำสวนไม้ผล ใช้แรงงานแตกต่างกัน 1 - 4 คน

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผลที่ปลูก บางชนิดต้องการการดูแลรักษามากกว่าบางชนิด เช่น องุ่น ต้องมีการบำรุงรักษาดูแลมากกว่ามะพร้าว

2. ขนาดพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตร

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวนแรงงานผู้ตอบแบบสอบถาม					รวม
	นาข้าว	สวนผัก	สวนผลไม้	เลี้ยงสัตว์น้ำ	เลี้ยงสัตว์ปีก	
น้อยกว่า 1	-	-	-	-	-	0
1 - 4	-	4	18	-	-	22
5 - 9	-	6	8	2	1	17
10 - 14	3	3	17	5	2	30
15 - 19	1	-	12	4	-	17
19 ขึ้นไป	1	-	3	-	-	4
รวม	5	13	58	11	3	90

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรและลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตร ซึ่งเป็นผลผลิตหลัก พบว่า สวนผลไม้มีขนาดแตกต่างกันไป มีทั้งตั้งแต่ 1 - 4 ไร่ จนถึงมากกว่า 19 ไร่ โดยส่วนมาก มีขนาดพื้นที่ 1 - 4 ไร่ และ 15 - 19 ไร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผลที่ปลูก ในส่วนของพืชผัก พบว่าสวนใหญ่มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 5 - 9 ไร่ ซึ่งพืชผักต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดมากกว่าไม้ผลยืนต้น ดังนั้น พื้นที่ที่ไม่มีขนาดใหญ่มากนัก เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์น้ำ จะมีขนาดพื้นที่ประมาณ 5 - 19 ไร่ สวนใหญ่มีขนาดพื้นที่ 10 - 14 ไร่ ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำเป็นต้องใช้พื้นที่บ่อน้ำ จึงต้องการพื้นที่มากกว่าเลี้ยงสัตว์ปีก

3. การลงทุนในปัจจุบันการผลิตกับลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

การลงทุนปัจจุบันการผลิต (บาท/ไร่)	จำนวนแรงงานผู้ตอบแบบสอบถาม					รวม
	ทำนา	สวนผัก	สวนผลไม้	เลี้ยงสัตว์น้ำ	เลี้ยงสัตว์ปีก	
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	8	7	-	-	15
5,001 - 10,000 บาท	-	4	24	6	-	34
10,001 - 20,000 บาท	-	1	11	5	3	20
20,001 - 30,000 บาท	2	-	9	1	1	11
30,001 - 40,000 บาท	3	-	7	1	-	10
40,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	0
รวม	5	13	58	11	3	90

เมื่อนำการลงทุนในปัจจุบันการผลิตหรือต้นทุนการผลิตและลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร มาวิเคราะห์ในความสัมพันธ์โดยพิจารณาจาก ผลผลิตหลักเป็นสำคัญ โดยพบว่า

การทำนา ใช้ต้นทุนการผลิตประมาณ 20,001 - 40,000 บาทต่อไร่ต่อปี

สวนผัก ใช้ต้นทุนการผลิตประมาณ ต่ำกว่า 20,001 - 40,000 บาทต่อไร่ต่อปี

เลี้ยงสัตว์น้ำ ใช้ต้นทุนการผลิตประมาณ 5,001 - 20,000 บาทต่อไร่ต่อปี

เลี้ยงสัตว์ปีก ใช้ต้นทุนการผลิตประมาณ 10,001 - 20,000 บาทต่อไร่ต่อปี

สวนผลไม้ ใช้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน โดยส่วนมากใช้ประมาณ 5,001 - 10,000 บาทต่อไร่ต่อปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผลแต่ละชนิด ที่เกษตรกรปลูก ซึ่งมีวิธีบำรุงรักษาแตกต่างกัน

4. ต้นทุนการผลิตและชนิดของไม้ผล

ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	จำนวนแรงงานผู้ตอบแบบสอบถาม								รวม
	มะนาว	องุ่น	มะม่วง	ลำไย	มะพร้าว	ฝรั่ง	พุทรา	ชมพู	
ต่ำกว่า 5,000 บาท	2	-	-	-	3	-	-	2	7
5,001 - 10,000 บาท	13	-	7	3	-	-	-	1	24
10,001 - 20,000 บาท	-	-	-	-	-	6	5	-	11
20,001 - 30,000 บาท	-	-	-	4	-	3	2	-	9
30,001 - 40,000 บาท	-	7	-	-	-	-	-	-	7
40,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	-	0
รวม	15	7	7	7	3	9	7	3	58

เมื่อเราแยกพิจารณาต้นทุนการผลิตในแต่ละชนิดของไม้ผล ทำให้เราได้ทราบถึงต้นทุนการผลิตโดยประมาณ ดังตาราง และพบว่าไม้ผล เช่น องุ่น มีต้นทุนการผลิตที่สูง ในขณะที่มะนาว มะม่วง มะพร้าว มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ โดยมีต้นทุนการผลิตประมาณ 5,001 - 10,000 บาท ทั้งนี้เพราะมะนาวและมะพร้าว เป็นไม้ผลที่ไม่ต้องการดูแลรักษามาก ไม่มีโรคและแมลงศัตรูพืชมากเท่ากับองุ่น อีกทั้งในการใช้ปุ๋ยก็ไม่จำเป็นต้องใส่มาก เหมือนองุ่นที่ต้องมีผลงาม รสชาติดี จึงจะขายได้ราคา

5. การลงทุนในปัจจุบันการผลิตและพื้นที่เกษตรกรของผู้ตอบแบบสอบถาม

การลงทุนในปัจจุบันการผลิต (บาท/ไร่)	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม					รวม
	ต.เจ็ดริ้ว	ต.ยกกระบัตร	ต.เกษตรพัฒนา	ต.หนองบัว	ต.หนองสองห้อง	
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	1	-	2	-	3
5,001 - 10,000 บาท	-	8	3	-	1	12
10,001 - 20,000 บาท	6	2	12	14	14	51
20,001 - 30,000 บาท	3	3	5	2	2	15
30,001 - 40,000 บาท	4	2	2	1	-	9
40,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	0
รวม	16	16	22	19	17	90

พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่อาศัยใน 5 ตำบล นี้มีการลงทุนในปัจจุบันการผลิตประมาณ 10,001 - 20,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ โดยจะมีจำนวนสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่อาศัยในตำบลเจ็ดริ้ว 4 คน ที่มีการลงทุนปัจจุบันการผลิตอยู่ระหว่าง 30,001 - 40,000 บาทต่อไร่ และจากการสอบถามพบว่า เป็นสมาชิกกลุ่มที่ปลูกองุ่น จึงทำให้การลงทุนในปัจจุบันการผลิตสูง และพบว่าสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่อาศัยในตำบลยกกระบัตรจำนวน 8 คน มีการลงทุนในปัจจุบันการผลิตเพียงแค่ 5,001 - 10,000 บาทต่อไร่ต่อปี ทั้งนี้เป็นเพราะตำบลยกกระบัตร เป็นเขตตำบลที่มีการปลูกมะพร้าวและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งไม่ต้องใช้เงินลงทุนในการซื้อหาปัจจุบันการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เหมือนไม้ผลชนิดอื่น ๆ

6. ปัญหาในการทำการเกษตรลำดับแรก และลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตร

ปัญหา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม					รวม
	นาข้าว	สวนผัก	สวนผลไม้	เลี้ยงสัตว์น้ำ	เลี้ยงสัตว์ปีก	
ปัจจัยการผลิตราคาสูง	-	4	27	2	-	33
ราคาผลผลิตต่ำ ปัญหาด้านการจำหน่าย	3	2	20	4	-	29
พ่อค้าคนกลางกดราคา	2	2	3	5	-	12
ไม่มีตลาดกลางรับซื้อผลผลิต	-	2	6	-	-	8
มีโรคและสัตว์ ศัตรูพืชมาก	-	3	-	-	-	3
ปัญหาดินไม่เหมาะสม มีคุณภาพต่ำ	-	-	-	-	-	0
ปัญหาคุณภาพน้ำ ที่ใช้ในการเกษตรน้ำเน่าเสีย	-	-	-	-	-	0
น้ำท่วมทำความเสียหายแก่พื้นที่เกษตร	-	-	-	-	-	0
ขาดแหล่งเงินทุน	-	-	2	-	3	5
ความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย	-	-	-	-	-	0
ขาดการแนะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตและการตลาด	-	-	-	-	-	0
ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์, การสื่อสารและพลังงาน	-	-	-	-	-	0
รวม	5	13	58	11	3	90

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาในการทำการเกษตรลำดับแรกและลักษณะการใช้ที่ดินการเกษตร ซึ่งเป็นผลผลิตหลัก พบว่าเกษตรกรที่ทำสวนผลไม้ มีปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิตราคาสูง และราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งนับเป็นปัญหาใหญ่ในการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ในส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ปีก จะมีปัญหาด้านแหล่งเงินทุน เพราะการเลี้ยงไก่ เป็ด สัตว์ปีกต่าง ๆ จะต้องมีเงินทุนในการซื้อแม่พันธุ์ ในขั้นต้นซึ่งมีทุนสูง กลุ่มชาวนาจะมีปัญหาด้านการจำหน่าย ราคาผลผลิตตกต่ำ รายได้จากผลผลิตไม่เพียงพอในการลงทุนสำหรับฤดูกาลหน้า ทั้งเป็นปัญหาใหญ่สำหรับชาวนา โดยชาวนาที่ต้องกู้เงินมาทำนาหรือเช่าที่นา ในส่วนของเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัญหาหลักจะมักเกี่ยวกับเกษตรกรที่ปลูกผลไม้ คือ ปัจจัยการผลิตราคาสูง เช่น อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ การบำรุงรักษา

7. อายุของผู้ตอบแบบสอบถามและความพอใจในการดำเนินงาน

ความพอใจในการดำเนินงาน	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม				รวม
	ต่ำกว่า 20 ปี	21 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	
มากที่สุด	-	-	-	-	0
มาก	10	-	-	-	10
ปานกลาง	12	30	-	-	42
น้อย	6	12	-	-	18
ไม่พอใจ	-	13	7	-	20
รวม	28	55	7	-	90

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างอายุกับความพอใจ พบว่า

- ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพอใจในเกณฑ์ปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ มีความพอใจในระดับมาก
- ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีความพอใจตั้งแต่ระดับปานกลางจนถึงไม่พอใจ ส่วนใหญ่มีความพอใจในระดับปานกลาง

จะเห็นว่าสมาชิกที่มีอายุน้อยจะมีความพอใจในการดำเนินงานในระดับหนึ่ง แต่สมาชิกที่มีอายุและเป็นสมาชิกกลุ่มมานาน มีประสบการณ์ในการทำงาน จะยังไม่มี ความพอใจในการดำเนินงานเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะได้พบเจอปัญหาหลายอย่างในการทำงาน และบางปัญหา ยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้น จึงยังไม่มี ความพอใจเท่าที่ควร และมีความตั้งใจให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้พัฒนาปรับปรุงกลุ่มของตน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น